

Toetsingskader verificatieprotocol: Inboekverificatie gasvormige biobrandstof

1 Inleiding

Het doel van het Kader beoordeling verificatieprotocol inboekverificatie gasvormige biobrandstof is een uiteenzetting te geven van de vereisten voor de goedkeuring van het verificatieprotocol inboekverificatie gasvormige biobrandstof (hierna: het verificatieprotocol). In het kader zijn alle eisen uit de Wet milieubeheer (Wm), het Besluit energie vervoer (Besluit) en de Regeling energie vervoer (Regeling) opgenomen. Het kader bevat geen nieuwe eisen ten opzichte van de regelgeving. Op sommige plaatsen is in *cursief* een toelichting opgenomen, om de verwachtingen van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) ten aanzien van het verificatieprotocol duidelijk te maken.

Als een verificateur inboekverificaties gasvormige biobrandstof wil uitvoeren, stelt deze een protocol op welke volledig is. Dat wil zeggen dat het protocol invulling geeft aan alle elementen uit dit toetsingskader. Vervolgens dient de inboekverificateur gasvormige biobrandstof (hierna: de verificateur) het protocol in bij de NEa. De NEa gebruikt dit kader voor de beoordeling van het ingediende verificatieprotocol.

Vervolgens voert de Raad voor Accreditatie (RvA) een schema-evaluatie uit om te bepalen of het verificatieprotocol toepasbaar is onder accreditatie. Na het positief afronden van de schema-evaluatie door de RvA dient de NEa een advies in bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De Minister neemt het besluit om op advies van de NEa een verificatieprotocol goed te keuren. De verificateur voert vervolgens de verificatiewerkzaamheden uit en werkt overeenkomstig het goedgekeurd verificatieprotocol.

2 Juridische context

Wettelijke eisen

Eisen aan		
Verificateur	Verificatie	Inboeking
Wm, 9.7.4.12 Bev, artikel 22 Rev, artikel 17	Wm, 9.7.4.12 Bev, artikel 23 Rev, artikel 17 en bijlage 8 deel B	Wm, 9.7.4.1 tot en met 9.7.4.5, eerste lid, 9.7.4.8, tweede lid, en 9.7.4.10 Bev, artikel 8 Rev, artikel 7

3 Eisen aan het verificatieprotocol

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.0.1 dat verificaties worden uitgevoerd onder accreditatie tegen ISO/IEC 17020, werkveld hernieuwbare energie vervoer, onderdeel inboekverificatie gasvormige biobrandstof;

Bij het ontbreken van een geldige accreditatie mogen verificaties voor een maximum duur van één kalenderjaar ook worden uitgevoerd bij tijdelijke aanwijzing op basis van accreditatieaanvraag.

- 3.0.2 dat er een redelijke mate van zekerheid wordt gehanteerd ten aanzien van de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen gasvormige biobrandstof in het register;

Met een verificatie op basis van redelijke mate van zekerheid dient het controlerisico tot een aanvaardbaar laag niveau te worden gereduceerd, zodat een positieve vorm van verificatieverklaring mogelijk is.

- 3.0.3 wanneer afwijkingen materieel zijn, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kwantitatieve en kwalitatieve afwijkingen;

Voor kwantitatieve afwijkingen geldt een materialiteitsgrens van 2%. Voor kwalitatieve afwijkingen geldt dat niet-naleving van een vereiste uit de wet- en regelgeving altijd materieel is.

Aspecten zijn van materieel belang als ze redelijkerwijs van invloed zijn op het aantal en soort ERE's dat het register na inboeking bijschrijft.

De bepaling of een kwalitatieve afwijking van materieel belang is, is een kwestie van professionele oordeelsvorming.

- 3.0.4 welke informatie wordt vastgelegd ter documentatie van de verificaties en het gevolgde verificatieproces;

Het verificatiedossier laat duidelijk alle relevante verificatiestappen en hun onderlinge samenhang zien, bevat voldoende motivering van de gemaakte keuzes in het kader van oordeelsvorming, bevat een voldoende gedetailleerde vastlegging van de uitgevoerde verificatiewerkzaamheden, is volledig en overzichtelijk.

- 3.0.5 dat alle gegevens en documentatie met betrekking tot de verificatie bewaard worden gedurende ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de verificatie is verricht.

De verificateur bewaart indien nodig kopieën van gedurende het verificatieproces verzamelde relevante bewijzen als onderdeel van een volledig en transparant dossier.

De verificateur vergewist zich ervan dat alle partijen en organisaties bij wie gedurende het verificatieproces informatie wordt verzameld deze informatie minimaal vijf jaar bewaren.

3.1 Planning

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.1.1 welke procedure gevolgd wordt voor de planning van de verificatiewerkzaamheden;

- 3.1.2 welke informatie verzameld wordt ter voorbereiding van de verificatiewerkzaamheden, en op basis waarvan de verificateur voorafgaand aan de verificatie kennis van de scope neemt;
- 3.1.3 hoe het risico op materiële afwijkingen beoordeeld wordt middels een risicoanalyse en welke risicofactoren hierin beoordeeld worden;

De verificateur is bekend met de administratieve processen van de inboeker en de relevante activiteiten en processen op de opslaglocaties die onder het door de inboeker gehanteerde duurzaamheidssysteem zijn gecertificeerd en beoordeelt als onderdeel van de risicoanalyse ten minste:

- *De resultaten van voorgaande verificaties, indien van toepassing;*
- *Veranderingen ten opzichte van de voorgaande verificatie;*
- *Het risico op:*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem;*
 - *gebrek aan verantwoordelijkheden en bekwaamheidseisen ten aanzien van belangrijke rollen voor gegevensbeheer;*
 - *ondoeltreffendheid van het onderhoud en kalibratie van meetinstrumenten;*
 - *ondoeltreffendheid van het systeem van administratieve organisatie en interne controle;*
 - *ondoeltreffendheid van een correctief en preventief actiesysteem om zwakheden in de gegevens en het systeem te behandelen;*
 - *complexiteit met betrekking tot de verwerking van gegevens door de organisatie;*
 - *onbetrouwbaarheid van eventuele veronderstellingen die zijn gemaakt;*
 - *gebrek aan duidelijkheid van systemen met betrekking tot het verzamelen en verwerking van ruwe gegevens en verdere berekeningen;*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem voor het uitgeven van duurzaamheidsverklaringen;*
 - *onduidelijkheid in de status van de certificering volgens een erkend duurzaamheidssysteem.*

Risico's en risicofactoren worden gewogen en/of gekwalificeerd naar hoog, midden en laag. Het resultaat van deze analyse wordt gebruikt om het verificatieplan op te stellen.

Het uitvoeren van de risicoanalyse is een dynamische activiteit die wordt uitgevoerd vóór en tijdens het opstellen van het verificatieplan, gedurende de steekproefname en voordat de verificatieverklaring wordt opgesteld.

- 3.1.4 hoe, op basis van de risicoanalyse, de noodzaak en frequentie van het bezoek aan de locatie waar de inboeker zijn boekhouding heeft en de door de inboeker in dat kalenderjaar gebruikte locaties, waar de inboeker het gas of het biogas aan vervoer in Nederland levert;

De verificateur bezoekt in elk geval de locatie waar de inboeker zijn boekhouding heeft.

De verificateur bezoekt de locaties, waar de inboeker het gas of het biogas aan vervoer in Nederland levert, steekproefsgewijs en wel op basis van een risicoanalyse.

De verificateur bezoekt de locaties, waar de inboeker het gas of het biogas aan vervoer in Nederland levert, wanneer op die locaties een substantiële verandering is doorgevoerd en wel op basis van een risicoanalyse

- 3.1.5 hoe, op basis van de risicoanalyse, bepaald wordt welke controle-activiteiten uitgevoerd moeten worden en welke gegevens en informatie verzameld en beoordeeld moeten worden om een redelijke mate van zekerheid te bereiken;

Onderdeel hiervan is een beschrijving van (methode van) de berekening van de steekproefgrootte en steekproefselectie op basis van het risicoprofiel.

De verificateur verzamelt ten minste de volgende gegevens en informatie over:

- *de hoeveelheid en soort gasvormige biobrandstof die de inboeker heeft ingeboekt;*
- *de hoeveelheid en soorten hernieuwbare energie die de inboeker heeft ingeboekt;*
- *het aantal locaties waar de inboeker het gas of het biogas aan vervoer in Nederland levert;*
- *de hoeveelheid gasvormige biobrandstof die de inboeker per locatie aan vervoer in Nederland levert;*
- *de hoeveelheid en soorten bestemmingen die de inboeker belevt;*
- *de wijze waarop de inboeker de gasvormige biobrandstof aan vervoer in Nederland levert, te weten met behulp van het distributiesysteem voor gas dan wel met behulp van een directe lijn;*
- *of de inboeker eerder gasvormige biobrandstof heeft ingeboekt;*
- *de bevindingen uit de voorgaande drie inboekverificaties;*
- *de bevindingen uit eventuele inspecties van de emissieautoriteit van de voorgaande drie kalenderjaren.*

De verificateur controleert ten minste:

- *bij een locatiebezoek of de aansluiting op het distributiesysteem voor gas alleen bestemd is voor de levering van gas aan vervoer in Nederland (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas);*
- *bij een locatiebezoek de meter van de aansluiting op het distributiesysteem voor gas en de meter van het bemeterd leverpunt (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas) op nauwkeurigheid en betrouwbaarheid;*
- *of de inboeker ter grootte van de ingeboekte hoeveelheid gasvormige biobrandstof in dat kalenderjaar op de desbetreffende aansluiting ten minste een overeenkomstige hoeveelheid gas (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas) of biogas (bij leveringen met behulp van een directe lijn) aan vervoer in Nederland heeft geleverd;*
- *of voor de hoeveelheid ingeboekte gasvormige biobrandstof geen exploitatiesubsidie is verstrekt;*
- *of de garanties van oorsprong van gas uit hernieuwbare bronnen of garanties van oorsprong voor niet-netlevering uit hernieuwbare bronnen een einddatum van*

geldigheid hebben die ligt op of na de einddatum van de bij de inboeking opgegeven periode van de levering van het gas (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas) of het biogas (bij leveringen met behulp van een directe lijn);

- *de in- en verkoopboekhouding van gas, alsmede de financiële boekhouding;*
- *de administratieve organisatie en de interne beheersing- en controleprocessen;*
- *voert de inboekverificateur gesprekken met de werknemers die bij de inboeking van de gasvormige biobrandstof betrokken zijn.*

3.1.6 welke onderdelen deel uitmaken van het verificatieplan.

Het verificatieplan dient als blauwdruk voor het uitvoeren van de verificatiewerkzaamheden. In het verificatieplan staat tenminste:

- *de scope van de inboekverificatie gasvormige biobrandstof;*
- *de gegevens van de opdrachtgever;*
- *de naam/namen van het personeel dat de verificatiewerkzaamheden uitvoert;*
- *de mate van zekerheid;*
- *de materialiteitsgrens;*
- *de relevante artikelen uit wet- en regelgeving waartegen geverifieerd wordt;*
- *de bevindingen uit de voorbereidingen, waaronder geconstateerde tekortkomingen en resultaten van de risicoanalyse;*
- *het verificatieprogramma zoals bepaald op basis van onderdelen 3.1.1 tot en met 3.1.5, waaronder de controle-activiteiten, te verifiëren bewijsmateriaal, te interviewen medewerkers en de te bezoeken locatie(s);*
- *de planning van de verificatiewerkzaamheden.*

De verificateur deelt het verificatieplan met de opdrachtgever. Op basis hiervan kan de opdrachtgever zich voorbereiden op de verificatiewerkzaamheden.

3.2 Uitvoering

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.2.1 welke procedure gevolgd wordt voor de uitvoering van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.2.2 hoe de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;
- 3.2.3 dat de verificatiewerkzaamheden overeenkomstig het opgestelde verificatieplan uitgevoerd worden;

Bij aanvang van en tijdens de verificatiewerkzaamheden gaat de verificateur na of er geen relevante veranderingen zijn in beheersaspecten, bepalingsmethoden en berekeningen sinds de voorbereiding en planning, omdat deze van invloed kunnen zijn op de eerder uitgevoerde risicoanalyse en het verificatieplan. Veranderingen in het verificatieplan moeten worden gedocumenteerd en verantwoord.

3.3 Afronding

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.3.1 welke procedure gevolgd wordt voor het afronden van de verificatiewerkzaamheden en de uitgifte van de inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof;

Met betrekking tot de uitgifte van de inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof dient iedere inboekverificatieverklaring een unieke code te hebben.

Met betrekking tot de hoeveelheid gasvormige biobrandstof, heeft de inboekverificatieverklaring betrekking op:

- *de boekhoudkundig vergroende hoeveelheid gas (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas) of biogas (bij leveringen met behulp van een directe lijn) die de inboeker in het desbetreffende kalenderjaar aan vervoer in Nederland heeft geleverd;*
- *de hoeveelheid gasvormige biobrandstof die de inboeker heeft ingeboekt*

De inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof wordt afgegeven aan de inboeker gasvormige biobrandstof.

De verificateur geeft geen verificatieverklaring af indien niet voldaan is aan de eisen.

3.3.2 hoe de resultaten van de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;

De verificateur rapporteert de resultaten van de verificatiewerkzaamheden, inclusief geconstateerde tekortkomingen, zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek schriftelijk aan de opdrachtgever.

In het rapport is vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en tot welke conclusies de werkzaamheden hebben geleid. De uitgevoerde werkzaamheden dienen aan te sluiten bij in het verificatieplan en verificatieprogramma opgenomen werkzaamheden. Het rapport dient informatie te bevatten, waarmee de conclusies omtrent de geïdentificeerde risico's en aangetroffen fouten en/of omissies kunnen worden onderbouwd, en bevat in dat kader ten minste de reden voor iedere wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke risicoanalyse en de risico's; wijzigingen in het verificatieplan en het verificatieprogramma en de reden daarvan; de algehele conclusie bij de beoordeling van aangetroffen fouten en/of omissies, en de overweging of deze fouten en/of omissies al dan niet materieel zijn; de conclusie ten aanzien van de verificatieaanpak en de op grond van het verzamelde bewijsmateriaal verkregen deugdelijke grondslag voor de formulering van conclusies (toereikendheid).

3.3.3 hoe tekortkomingen (materiële en niet-materiële afwijkingen) vastgesteld, vastgelegd en afgehandeld worden;

De verificateur dient alle tekortkomingen tijdig te communiceren aan de opdrachtgever. Indien nodig kan de verificateur het controlerisico terugbrengen door het uitvoeren van aanvullende controlewerkzaamheden. Indien nodig kan de verificateur de opdrachtgever verzoeken om ten aanzien van de geconstateerde tekortkomingen correcties of correctieve acties door te voeren.

Als de opdrachtgever de materiële afwijkingen niet kan of wil corrigeren, en de bevindingen de verificateur niet in staat stellen te concluderen dat niet-gecorrigeerde afwijkingen niet van materieel belang zijn, resulteert dit in het uitblijven van een verklaring.

3.3.4 welke onderdelen deel uitmaken van de inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof;

De inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof vermeldt:

- *de gegevens van de inboeker met inbegrip van zijn rekeningnummer in het register;*
- *een beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden (met inbegrip van de bezochte locaties);*
- *de hoeveelheid en energie-inhoud van de ingeboekte gasvormige biobrandstof, zoals blijkt uit de garantie van oorsprong voor energie uit hernieuwbare bronnen en de garantie van oorsprong voor niet-netlevering van energie uit hernieuwbare bronnen;*
- *dat de inboekverificateur een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de hoeveelheid ingeboekte gasvormige biobrandstof in het register geen materiële afwijkingen bevat;*
- *dat de inboekverificateur een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de inboeker de kenmerken van de garanties van oorsprong (bij leveringen met behulp van het distributiesysteem voor gas) en de garanties van oorsprong niet-netlevering (bij leveringen met behulp van een directe lijn) juist heeft overgenomen;*
- *een totaaloordeel waaruit blijkt dat de inboekverificateur met een redelijke mate van zekerheid de juistheid van de data en informatie over de soort en hoeveelheid ingeboekte gasvormige biobrandstof die is geleverd aan vervoer in Nederland en de bijbehorende duurzaamheidskenmerken van de hoeveelheid ingeboekte gasvormige biobrandstof kan vaststellen;*
- *een verklaring van de verificateur dat hij voldoende en geschikte controle-informatie heeft gekregen om tot zijn oordeel te komen.*

De verificateur beheert de inboekverificatieverklaring gasvormige biobrandstof in het register, bedoeld in artikel 9.8.4.1 van de wet.

- 3.3.5 welke procedure gevolgd wordt voor het melden van vermoedens van fraude aan de Nederlandse emissieautoriteit.

Als er bij de verificatie informatie verkregen wordt die de verificateur doet vermoeden dat er sprake is van opzettelijke onjuist- of onvolkomenheden of niet-naleving van wet- en regelgeving, dient de verificatie-instelling dit te melden bij de Nederlandse Emissieautoriteit.